



**Orationes Dvae// Clariss. Et Ampliss.// Virorum,// Altera
Iacobi Sadoleti// S.R.E. Cardinalis, De Pace// Ad Imp.
Carolvm V.// Altera Io. Baptistae// Campegii Bononiensis,//
Maioricensium Episcopi,// ...**

Sadoleto, Jacopo

Venetiis, 1561

Raphael Cyllenivs Dominico Bollano, Brixianorum Episcopo, S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68816)

RAPHAEL CYLLENIVS
DOMINICO BOLLANO,
BRIXIANORVM EPISCOPO,
S. P. D.



TA MIHI, quæ opto, secunda omnia contingant, Dominice Bollane Antistes amplissime, ut tuæ erga me singulari benevolentia nihil antepono: in qua una post Deum opt. max. hoc tempore libens acquiesco. tuo enim præsidio cum aliquot iam annos fortunæ meæ nitantur, tuamq; etiam nunc in me tuendo & ornando serues consuetudinem; nihil sane esse uideo, quòd ego, te incolumi, non felicia omnia sperare ac polliceri mihi ipse possim. amo igitur, amaboq; dum uiuam, & qua poterò, pietate eximiam istam, planeq; diuinam prosequar beneficentiam. cui si paribus, ut debeo, non licebit officiis respondere; animi certe grati significatione (quæ sola mihi nunc facultas relinquitur) in te remunerando partes meas nunquam patiar desiderari. Atque huius ueluti prædes promissi, meaq; testes uoluntatis, orationes ad te duas, opportune mihi, ut arbitror, nunc oblatas, mitto, à clarissimis & eruditissimis ætatis nostræ hominibus elucubratas, Iacobo Sadoletto Cardinali, & Ioanne Baptista Campegio Maioricensium Episcopo. quorum alter naturæ ante aliquot annos satisfecit, uir amplissimo dignitatis gradu, quòd eum egregia uirtus extulit, in perpetuū illustris. alter Bononiæ adhuc uiuit, atque ita uiuit, ut in summa laude, qua est ob antiquam gentis nobilitatem, omnium doctrinarum & utriusque linguæ perfectam cognitionem, incorruptam denique morum integritatem, longe celeberrimus; omni etiam honore ob præstantem uirtutem dignissimus habeatur. Equidem, lecta nuperrime oratione illa, quam is in Tridentino concilio superio-

ribus

A 2 ribus

ribus annis, De tuenda religione, in plenissimo summo-
rum Antistitum confesso, magna omnium approbatione
habuit; non modo sum incredibili, ut in hoc genere so-
leo, uoluptate perfusus, uerum etiam ætati nostræ, ac di-
uinæ religioni ex animo uereq. gratulatus, quòd uiros e-
gregios atque excellentes sit utraque aliquando sortita,
qui summum Christi Ecclesiæ splendorem afferant. Ea ue-
rò est ingenuitate, atque iis animi bonis ornatus Cam-
pegius (quemadmodum sapissime cum ex aliis permul-
tis, tum ex Francisco Robortello nostro potissimum au-
diui, qui eum diligentissime obseruat, uerisq. laudibus
ubique ornare non desistit) ut inter eos, qui nunc uiuunt,
si potest ulla in rebus humanis esse felicitas, uere felix
queat appellari: qui ab omni honorum gloriæq. conten-
tione remotus, quieti se, & tranquillitati penitus dedide-
rit: ociùmq. omne uel legendo semper aliquid, uel scri-
bendo traducat. ne quid interim dicam de beneficentia,
& liberalitate, qua in omnes bonos utitur incredibili,
eosq. potissimum, quos litterarum scientia, & doctrinæ
studiis uidet esse perpolitos: cum quibus dies totos sæpe
ac suauiter ponit, ab omni prorsus ambitione uacuus &
auaritia: quæ duæ animi perturbationes mortalium ui-
tam suspensam, ac miris modis sollicitam reddunt, & a ue-
ra tandem felicitate quamlongissime abducunt. Hæc e-
go etsi pro ea, quæ tibi cum illo, ut audio, singularis in-
tercedit, necessitudine nosse te optime intelligebam; nõ
potui tamẽ in hac mihi ipse occasione temperare, quin e-
ius laudes breuiter perstringerem. cui nunc per aduersam
ualetudinem cum ad celeberrimum istud, quod rursum
indictum est, Tridentinum concilium, conuenire, ut o-
ptabat, & à Pontifice maximo per literas inuitatus fuerat,
minime liceat, magnis uidelicet articulorum doloribus
aliquot iam menses oppresso, atque ex iis in lecto graui-
ter iacenti: dolendum sane est bonis omnibus, præcipue
uero Christi Ecclesiæ, quæ talium uirorum præsidio in pri-
mis nititur, qui doctrina & pietate ceteros mortales ad
sui imitationem, hoc est ad eandem probitatem, & bona-
rum

rum artium cognitionem inuitare atque allicere possunt. Videor autem mihi non inepte prorsus in præsentia fecisse, qui elegantissimas hasce orationes, tuo nomine inscriptas, in apertum emisim: cum præsertim tu quoque & eloquentissimus sis, & in eorum numerum, quibus Christianæ reip. salus curæ est, diuino beneficio abhinc triennium relatus eam nunc personam sustineas, in qua ad restituentam pristinam religioni dignitatem adiumenti plurimum, & auxilii positum esse uideatur. Neque enim ex iis omnibus, quæ non omnino uacua consilio fecisse aliquando uisus est Paulus I I I I. Pontifex maximus, uel omnium iudicio præclarior quicquam, aut sapientius factum habetur, quam quod mature te à Reip. tuæ administratione quasi abreptum, insperantem quidem certe ac pene inuitum, ad sanctæ Ecclesiæ procuratorum edicto suo, Brixianis id in media tua prætura petentibus, traduxerit, illa tantummodo fama impulsus, quæ de tuis maximis uirtutibus passim percrebuerat, æquitate, industria, prudentia, humanitate: quibus præfecturas duas amplissimas cum summa tua laude, admiratione autem hominum tanta, quantam alias non meminimus, administraras. ubi tua singularis uirtus in primis enituit, cum utranque maxima uastitate, & periculo liberaris; Vtinenses quidem fame, pestilentia, & coniuratione; Brixiam uero cum diuturnis seditionibus & intestinis odiis, tum grauissima atque atrocissima illa, quæ aduersus Cremonenses in Ollii fluminis, quod amborum fines alluit, controuersia ardebat, dimicatione. Neque uero postea Senatus Venetus, quem maiestatis causa nomino, huiusmodi in re opera tua uti destitit. cum enim proxime rursus inter eas ciuitates orta esset altercatio uehemens ad eam, ut ad manus atque ad pugnam res denuo ueniret, impositum est hoc iterum tibi negotium, teq; ex augustissimo illo patrum consensu euocatum, ad sedandam omnem penitus contentionem Brixiam reuerti senatus iussit uniuersus. cuius uoluntati, & diuturno ciuitatis illius desiderio ita est à te satisfactum, ut, pacatis Cremonensium animis,

animis, rebusq; tum è Reip. dignitate, tum ex omnium
sententia tandem compositis, laborum tuorum fructum,
qui in immortalitatis gloria potissimum est positus, uber
rimum iam & honestissimum capere incipias. Sed me tua
rum uirtutum admiratio nescio quo pacto longius aspor
tauit. non enim hoc loco propositum est mihi laudes tu
as figillatim uelle pertexere, quæ copiosam orationem,
aut plenum potius uolumen, non breuem epistolam, ui
dentur flagitare. cursim hæc & breuiter attingi, meæ ue
teris in te obseruantia potius testificandæ gratia, quam
quòd opus esse intelligerè ea scriptis illustrare, quæ sunt
ipsa per se clarissima. Animi quidem mei ad te colendum
propensionem si libenter, ut hætenus fecisti, & in poste
rum te facturum spero, amplexus fueris; me beatissimum
putabo. amplissimo enim iudicii tui testimonio ornatus,
maximo quoque honore affectum me esse arbitror.
Vale. Venetiis, Kal. Octobris, M. D. LXI,